

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 14 mars 1899, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om ändring af förordningen angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål m. m.

Till utskottet har hänvisats en i Andra Kammaren af herr *P. O. Lundell* väckt motion, n:o 142, hvare motionären, — sedan han erinrat, hurusom de omkostnader, hvartill exekutiva åtgärder i enskilda mål för närvarande kunna uppgå, vore alltför höga, i synnerhet i glest befolkade landsdelar, der det mången gång inträffade, att för exekutivt uttagande af ett ganska ringa belopp ersättning för vederbörande förrättningsman med biträde utgått för en flera mil lång resa, — uttalat den åsigt, att de svåraste missförhållandena i berörda afseende kunde afhjelpas dels genom lagstadgande derom, att bestämmelserna i kongl. förordningen den 12 juli 1878 angående uttagande af resterande krono- och kommunalutskylder blefve tillämpliga jemväl på vissa mindre utmättningsärenden; så att kronofogde och länsman egde uppdraga åt den inom socknen boende fjerdingmannen att verkställa utmätning och försäljning med mera vid dylika mindre exekutiva ärenden, och dels derigenom, att i förordningen om ersättning till utmättningsmän i enskilda mål stadgades, att utmättningsman och hans biträde icke egde uppbära högre ersättning för resa och trakta-

mente än som skolat utgå, derest förrättningen blifvit af fjerdingsmannen utförd, såvida det utsökta beloppet förutom lagsöknings- och exekutionskostnader ej öfverstege 150 kronor, och efter anförandet häraf har motionären slutligen hemställt, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i kongl. förordningen den 12 juli 1878 angående ersättning till utmätningsmän m. fl. för utmätning i enskilda mål och dermed sammanhörande stadganden införa sådana bestämmelser, som här förut angifvits».

Enligt stadgandena i utsökningsslagen den 10 augusti 1877, §§ 2, 3 och 7, är utmätningsman å landet kronofogde och i stad stadsfogde, med rätt för kronofogde att för bestämdt fall till utmätningsman i sitt ställe sätta länsman eller annan man, som af Konungens befallningshafvande antagen är, dervid kronofogden dock sjelf svarar för redovisningen och för skada, som af utmätningsmannens fel eller försummelse kan komma; och skall utmätningsman vid förrättning hafva med sig ojäfvigt vittne.

Om ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål finnes stadgadt i kongl. förordningen den 12 juli 1878 § 5, som har följande lydelse:

»Erfordras resa för verkställande af förrättning å landet eller i stad utom stadens planlagda område, äro förrättningsman och vittne hvardera berättigade till ersättning för skjuts efter en häst, dock att, när flera förrättningar verkställas under samma resa eller på samma dag, skjutsersättningen skall fördelas mellan samtliga förrättningarna i förhållande till förrättningsställets afstånd från förrättningsmannens och vittnets hemvist.»

Till en början anser utskottet sig böra erinra derom, att frågor af liknande art med den nu ifrågavarande förelegat vid 1890 och 1892 års riksdagar.

Vid riksdagen 1890 väcktes förslag (motionen n:o 122), att till § 7 utsökningsslagen eller i kongl. förordningen den 12 juli 1878 skulle göras ett så lydande tillägg:

»Reseersättning må endast utgå och beräknas från intill förrättningsstället närmast boende förrättningsmans eller stämningssmans hemvist, äfven om annan förrättningsman, stämningssman eller vittne för förrättningen användes.»

Detta förslag, som afstyrktes af det tillfälliga utskott, till hvars förberedande behandling detsamma öfverlemnats, blef af Andra Kamraren afslaget.

I motion n:o 80 vid riksdagen 1892 föreslogs, »att Riksdagen ville i skrivelse till Kongl. Maj:t anhålla om sådan ändring af Kongl. Maj:ts förordning den 12 juli 1878 angående ersättning till förrättningsman för utmätning i enskilda mål samt till stämmingsmän m. m., att reseersättningen må endast utgå och beräknas från intill förrättningsstället närmast boende förrättningsmans eller fjerdingmans hemvist, äfven om annan mer aflägst boende person användes för utförande af uppdraget eller såsom vittne»; och med anledning af denna motion hemstälde Andra Kammarens första tillfälliga utskott om skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan, »att Kongl. Maj:t måtte taga under ompröfning, huruvida icke sådan ändring i kongl. förordningen den 12 juli 1878 angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämmingsmän m. m. må kunna ske, att i allmänhet reseersättningen till vittne vid utmätningsärenden må utgå och beräknas högst efter afståndet mellan förrättningsstället och distriktets fjerdingmans hemvist, samt reseersättningen till stämmingsman högst efter afståndet mellan förrättningsstället och närmast boende stämmingsmans hemvist, äfven i det fall, att mer aflägst boende person användes såsom vittne eller stämmingsman».

Denna utskottets hemställan godkändes af Andra Kammaren, men Första Kammaren biträdde ej Andra Kammarens berörda beslut.

Att vid utmätning i enskilda mål kostnaderna någon gång kunna uppgå till så högt belopp, att de stå i föga rimligt förhållande till skuldens storlek, är nog ty värr med verkliga förhållandet öfverensstämmande, men af hvad utskottet redan anfört synes, att det är förenadt med ganska stor svårighet att utfinna och enas om något lämpligt sätt för att afhjelpa detta missförhållande.

Att, såsom motionären föreslagit, göra enskilda utmätningsmål, deri gälden ej öfverstiger 150 kronor, i afseende på verkställigheten likställda med uttagandet af krono- och kommunalutskylder, befarar utskottet skulle nödvändiggöra sådana ändringar i gällande lagbestämmelser, att betänkliga rubbningar kunde uppstå i nu bestående förhållanden, som afse såväl fordringsegarens och gäldenärens som utmätningsmannens säkerhet. Ej heller torde det vara lämpligt att göra inskränkning i den rätt, som för närvarande tillkommer förrättningsman eller utmätningsman att för verkställande af förrättningar i utsökningsärenden beräkna reseersättning från sin bostad till förrättningsstället. Visserligen kan, såsom några af motionären till utskottet öfverlemnade handlingar tyckas utvisa, det förhållande förekomma, att förrättningsmannen till biträde använder vittne,

som bor långt ifrån förrättningsstället, hvarigenom kostnaderna betydligt stegras; men dels får väl detta antagas ej förekomma i allmänhet, utan endast undantagsvis, och dels vill utskottet upprepa hvad det kammarens utskott, som, enligt hvad ofvan blifvit nämndt, vid en föregående riksdag behandlade en likartad fråga, yttrade, nemligen att utskottet hyste den väl grundade öfvertygelsen, att, om sådana missförhållanden på någon ort skulle yppas, vederbörande länsstyrelse, sedan densamma om förhållandet erhållit kännedom, ej skulle underlåta att vidtaga sådana åtgärder, hvarigenom nödig rättelse i berörda hänseende må kunna vinnas.

Slutligen vill utskottet erinra derom, att Andra Kammaren för några dagar sedan biföll herr Sjös motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående omarbetning af utsökningslagen i den rigtning, att den i 59 och 60 §§ lemnade föreskrift om underrättelse till gäldenären angående sökt utmätning antingen afskaffades eller att berörda underrättelse finge meddelas genom posten. Första Kammaren afslog visserligen herr Sjös ifrågavarande motion, men, då Andra Kammaren visade sympati för densamma genom här ofvan anförda emot lagutskottets hemställda fattade beslut, är utskottet öfvertygad, att denna fråga snart å nyo upptages inom Riksdagen samt att sättet för berörda underrättelses meddelande med gäldenären blir så ordnad, att några nämnvärda kostnader ej derigenom uppstå, och i följd deraf nuvarande kostnader för utmätning i enskilda mål i många fall afsevärdt nedbringas.

Genom hvad sålunda blifvit anfördt torde framgå, att utskottet ej förbisett, att missförhållanden i det af motionären uppgifna afseendet någon gång förekomma, men att utskottet ansett sig ej kunna biträda det i motionen föreslagna sättet för deras afhjelpande; och får utskottet med anledning häraf hemställa,

att herr P. O. Lundells ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 mars 1899.

På utskottets vägnar:

E. A. ZOTTERMAN.